

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

موضوع

بررسی ارتباط بین هوش هیجانی و استرس شغلی ماماهاى شهر رشت در سال ۱۳۹۷

استاد راهنما:

دکتر نسیم بهرامی

اساتید مشاور:

فاطمه رنجکش

دکتر مهدی رنجبران

شهریور ۱۳۹۸

چکیده

زمینه و اهداف: استرس شغلی یکی از شایع‌ترین مشکلات شغلی و تهدیدی جدی برای سلامت نیروی کار در جهان از جمله مامایی به شمار می‌آید. یکی از راهبردهای کنترل تضاد و استرس شغلی، هوش هیجانی است. مطالعات نشان می‌دهد هوش هیجانی نه تنها به افراد کمک می‌کند تا تعارضات سازمانی را بهتر مدیریت کنند بلکه از افراد در برابر استرس محافظت می‌نماید و به سازگاری و تطابق بهتر آنان کمک می‌کند. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین هوش هیجانی و استرس شغلی ماماها انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی همبستگی، ۲۵۰ نفر از ماماهای شاغل در مراکز سلامت، و ماماهای شاغل در بلوک زایمان بیمارستان‌های دولتی، خصوصی شهر رشت در سال ۱۳۹۷ به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی وارد مطالعه شدند. معیارهای ورود به مطالعه داشتن مدرک قابل قبول در رشته مامایی و داشتن حداقل یکسال سابقه کار بود. معیارهای خروج از مطالعه نیز شامل عدم تمایل به شرکت در مطالعه، داشتن سابقه بیماری روانی شناخته شده و سابقه مصرف داروهای اعصاب و روان براساس خود اظهاری فرد بودند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه استرس شغلی و هوش هیجانی سیبریا شرینگ استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های توصیفی و آزمون‌های تحلیلی مانند تی مستقل، کای اسکوتر، ضریب همبستگی پیرسون، مدل رگرسیون خطی در نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار استرس شغلی و هوش هیجانی ماماها به ترتیب $15/48 \pm 119/66$ و $12/55 \pm 114/20$ بود. بین استرس شغلی و هوش هیجانی ارتباط معنی داری وجود داشت ($P=0/001$ و $r=0/571$). طبق نتایج مدل خام رگرسیون، رابطه معناداری از نظر وضعیت تاهل، نوع شبکه اجتماعی، محل کار، بخش محل کار، نوع استخدام، وضعیت شیفت با استرس شغلی وجود داشت و در بین متغیرهای کمی سن، سن همسر، سابقه کار، شاخص توده بدنی، رسیدن به آرامش از طریق مسائل مذهبی، رجوع به باورهای مذهبی و فعالیت مذهبی با نمره کلی استرس شغلی ارتباط معناداری ($P=0/001$)، از طرفی ساعات اضافه کار با نمره کلی استرس شغلی رابطه معکوس معنادار داشت ($r=-0/481$, $P<0/05$)؛ در مدل تطبیق یافته متغیرهای محل کار، ساعات اضافه کار ($r=-0/33$, $P<0/001$)، ساعات خواب ($\beta=0/13$, $P=0/011$)، میزان فعالیت اجتماعی ($\beta=0/11$, $P=0/029$)، سن ماما ($\beta=0/25$, $P=0/045$) و نمره کلی هوش هیجانی ($\beta=0/55$, $P=0/001$) پیش‌گویی کننده‌های معنی دار استرس شغلی بودند. این متغیرها توانستند در مجموع ۴۹ درصد تغییرات استرس شغلی را پیش‌گویی کنند. در مدل خام رگرسیون هوش هیجانی نیز وضعیت تاهل، نوع شبکه اجتماعی، محل کار، نوع استخدام رابطه معنی داری وجود داشت و بین باورهای مذهبی و میزان فعالیت مذهبی و بین ساعات اضافه کار ($r=-0/165$) و خواب ($r=-0/267$) با نمره کلی هوش هیجانی رابطه معناداری ($P<0/05$) وجود داشت در مدل تطبیق یافته متغیرهای وضعیت تاهل (جدا شده/همسر مرحوم $\beta=0/14$, $P=0/021$)، نوع شبکه اجتماعی (تلگرام و اینستاگرام $\beta=0/47$, $P<0/001$)، نوع استخدام (قراردادی $\beta=0/43$, $P=0/017$)، میزان ساعات خواب ($\beta=0/01$, $P=0/001$)، سن ماما ($\beta=0/21$, $P=0/001$) پیش‌گویی کننده‌های معنی دار هوش هیجانی بودند. این متغیرها توانستند در مجموع ۱۹ درصد تغییرات هوش هیجانی را پیش‌گویی کنند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که ارتباط منفی معناداری بین استرس شغلی و هوش هیجانی وجود دارد. با توجه به ارتباط برخی متغیرهای ذکر شده با استرس شغلی و هوش هیجانی می‌توان با طراحی برنامه‌های موثر در این زمینه موجبات ارتقای عملکرد ماماها را فراهم نمود.

Qazvin University of Medical Science
Nursing & Midwifery Faculty

Thesis Master of Science at Midwifery
Midwifery Counseling

Title:

Survey the Relationship between Emotional Intelligence and Job Stress of
Midwives in Rasht, 2017

Supervisor:

Dr. Nasim Bahrami

Advisors:

Fatemeh Ranjkesh

Dr. Mehdi Ranjbaran

Writing

Mahnaz Niknejad Talemi

September 2019

Abstract

Background and Objectives: Job stress is one of the most common occupational problems and a serious threat to the health of the workforce in the world. One of the stressful occupations is midwifery. One of the strategies for conflict control and emotional intelligence is stress. Studies show that emotional intelligence not only helps people to better manage organizational conflicts but also protects people from stress and helps them to better adapt. This study aims to determine the relationship between emotional intelligence and Job stress among midwives working in Rasht city.

Materials and Methods: In this correlation study, 250 midwives working in health centers and midwives working in the delivery block of private hospitals were randomly assigned to the study. Criteria for admission to studying having an acceptable degree in midwifery, having at least one year of work experience, being able to allocate enough time to complete the questionnaire, and exclusion criteria include not being willing to participate in the study, having a history of known psychological illness and history of taking narcotic drugs And the psychic was based on self-declaration. Demographic questionnaire, occupational stress questionnaire (HSE) and emotional intelligence of Siberia Shering were used to collect data. Data were analyzed by descriptive tests and analytical tests such as independent t-test, Chi-square, Pearson correlation coefficient, linear regression model in SPSS version 23 software.

Results: The mean and standard deviation of occupational stress and emotional intelligence in midwives were (119.66 ± 15.48) and (114.20 ± 12.55) respectively. There was a significant relationship between job stress and emotional intelligence ($P = 0.001$ and $r = 0.571$). According to the results of regression model, there was a significant relation between work place and mean of job stress score ($P < 0.001$) and work place and mean score of emotional intelligence ($P = 0.001$). There was a significant difference between the job section and job stress ($P < 0.001$). In this study, midwives working in maternity hospital, postpartum section, high risk pregnant women, elective surgery and operating room had higher job stress ($P < 0.001$). In the adapted model, job variables, overtime hours, sleeping hours, social activity, midwifery age and overall score of emotional intelligence were significant predictors of job stress. So, midwives working in private and public hospitals experienced significantly more job stress than midwives in health centers. With the increase in overtime, the work of the job was also significantly increased. Increasing the age of the midwife, increasing sleep hours and increasing the emotional intelligence score, job stress decreased significantly. These variables were able to predict a total of 49% of job stress variations.

In the adapted model, marital status variables, type of social network, type of employment, amount of sleep time predictors were significant. In comparison with married people, divorced and widowed women had significantly lower emotional intelligence and emotional intelligence significantly decreased for

increasing the sleep hours of midwives. In contrast, midwives with access to any type of social network compared to the lack of access to contractual employment status significantly experienced more emotional intelligence compared to the formal one. These variables predicted a total of 19% of emotional intelligence changes.

Conclusion: The general results of the analysis of the data showed that there is a significant relationship between job stress and emotional intelligence. With regard to the relationship between some of the variables mentioned with job stress and emotional intelligence, effective interventions in this field can be used to improve the performance of midwives.

Keywords: Job stress, Emotional intelligence, Midwife.